

DURAKLAMA DÖNEMİ (17 Y.Y.) - (1600–1700)

Batı etkisi görülmez.(Klasik dönemin devamıdır) Osmanlı'da Siyasi, Askeri, Ekonomik, Bilim ve Sosyal hayatta bozulmalar yaşanmaktadır. Osmanlı, Batıdaki gelişmelerden olumsuz etkilendi. Özellikle;
coğrafi keşifler ve Rönesans'tan.

Ekonomik-ticari bilim-teknik

Uyarı: XVII. yy da Osmanlıda kurumların bozulmasını ifade eden bazı deyimler:

- “ Devlet ocak içindir” Yeniçerinin bozulmasını ,
- “ Beşik ulemalığı” eğitimin bozulmasını,
- “ Kafes usulü” merkezi otoritenin bozulmasını ifade eder.

Dönemin Islahatçıları:

- ❖ **I.Ahmet;** Ekber-Erşet Sistemi.Kafes usulü,
 - ❖ **Genç Osman (II. Osman);** Yeniçeri ocağını kaldırmayı düşünen ilk padişahdır. Harem dışı evlilik yapmıştır. Şeyhülislamın yetkilerini kısıtladı. Yeniçeriler tarafından öldürülen ilk sultandır.
 - ❖ **IV. Murat;** Devlet içinde yaşanan sorunların temellerini öğrenmek için raporlar hazırlattı. (**Koçi Bey** Risalesi).İstanbul ve Anadolu da ki asayişini sağladı. İçki, tütün, kumar ve gece sokağa çıkma yasağı uyguladı.
 - ❖ **Tarhuncu Ahmet Paşa;** İlk Modern Bütçe'yi hazırladı. Gelir - gider dengesini oluşturdu.
 - ❖ **Köprülüler Devri;** Köprülü Mehmet Paşa (Şartlı gelen ilk Vezir-i Azam), Fazıl Ahmet Paşa, Mezifonlu Kara Mustafa Paşa.
- ❖ Duraklama Döneminde, Askeri, Siyasi ve Mali konularda düzenleme yapılmıştır. Hukuk ve yönetim şekline dokunulmamıştır.

GERİLEME DÖNEMİ (18.Y.Y.) - (1700–1800)

- ❖ **Batının üstünlüğünün** kabul edildiği dönemdir. **Avrupa'yı model alan ilk** çalışmalar yapıldı.
- ❖ **Lale Devri (1718-1730):** Dönemin sultanı III. Ahmet, Nevşehirli Damat İbrahim Paşa Vezir-i Azamdır.

- Avrupa'nın ilk model alındığı zamandır. Avrupa'nın üstünlüğü kabul edildi.
- Matbaa ve kâğıt geldi → ilk **teknik** ıslahat yapıldı (1727)(İbrahim Müteferrika-Sait Efendi).

!!! matbaa ve kâğıt **kültürel** hayatın gelişmesinde önemli bir çalışmadır.

- Matbaada basılan ilk eser; Vankulu Lügati
- Hattatlık mesleğinin zarar görmemesi için matbaada dini kitapların basılmasına izin verilmedi
- Kağıt imalathanesi açıldı(Yalova)
- 28.Çelebi Mehmet Avrupa'ya gönderilen ilk **geçici elçidir**.
- İlk çiçek aşısı uygulandı
- İlk itfaiye bölüğü kuruldu,
- Tercüme odaları kuruldu (Doğu klasikleri tercüme edildi).
- Kumaş ve çini imalathaneleri kuruldu.
- İlk sivil modern kütüphane açıldı.
- Sivil mimari gelişti. Avrupa etkisi başlıyor (III. Ahmet Çeşmesi).

- Dönemin Nakkaşı **Levni**, dönemin şairi **Nedim**’ dir.

Uyarı: Lale devrinde askeri ıslahat yapılmamıştır.

Sonuç: Yeniçeriler,1730 Patrona Halil İsyanı ile III. Ahmet’ i tahtan indirdiler, sadrazamı öldürdüler ve Lale devrine son verdiler.

❖ **I.Mahmut;** Kara Mühendishanesi (berri hümayun)(hendeshane) açıldı. Askeri okul ve ilk teknik okuldur.

- Humbaracı Ahmet Paşa askeri-teknik çalışmalar yaptı
- Fransa’ya Kapitülasyonlar sürekli olarak verildi.

❖ **III. Mustafa;** Deniz mühendishanesi açıldı (Bahr-i Humayun) .

- İlk iç borçlanma başladı (Esham).
- Baron Dö Tot, Sürat Topçuları Ocağı’nı kurdu.

❖ **I. Abdülhamit;** Yeniçeri sayımı yaptırdı.

- Ulufe alım satımını yasakladı.
- İstihkâm Okulu açıldı.

❖ **III. Selim Dönemi.**

Uyarı: XVIII.yy gerileme döneminde Osmanlı devleti ıslahat çalışmalarında **bilim-teknik** çalışmalarına ağırlık verdi. Lale devri hariç **askeri-teknik** çalışmalar yoğunudur. Bu gelişmeler Avrupa’ da meydana gelen Rönesans, Aydınlanma Dönemi ve Sanayi Devriminin Osmanlıya etkileridir.

18.yy Gerileme Dönemi

III. SELİM (1789-1807)

1789 Fransız ihtilali’nin yaşandığı ve Avrupa’nın eleştirel gözle takip edilmeye başlandığı dönemdir.

Avrupa’da ki gelişmeleri takip etmek için Avrupa’ ya ilk **daimi elçiler** gönderildi. (Paris-Fransa, Viyana-Avusturya, Berlin-Almanya, Londra-İngiltere).Raporlar istendi. İçeriden de raporlar hazırlanarak, iki rapor bir araya getirilerek birleştirildi.III.Selim tarafından ıslahat yapılan döneme **Nizamı Cedit** dönemi denir

Nizam-ı Cedit Dönemi Yapılan İşler:

1.) Nizam-ı Cedit ordusu kuruldu.

Osmanlıda ki Avrupa tarzı ilk modern ordudur.

2.) Kara ve Deniz mühendishaneleri düzenlendi.

I.Mahmut, III. Mustafa

3.) Eğitim için, Fransa’dan ve İsveç’ten subaylar getirildi.

4.) Fransızca ilk kez yabancı dil ilan edildi.

5.) İradı- Cedit Hazinesi kuruldu.

6.) “ Matbay-ı Amire ” ; ilk devlet matbaası kuruldu. Böylece emirler ilk defa broşürlere basıldı.

❖ Askeri ve İdari alanlarda yenilikler yapıldı.

Nizam-ı Cedit, Devlet Adamları ve Ulema kısıtlandı.

Not : 1808’de devlet adamları ve ulemanın kışkırtmasıyla, Yeniçeriler isyan etti. Kabakçı Mustafa İsyanı denilen bu olayla III.Selim tahttan indirildi, Nizamı Cedit Dönemi sona erdi.